

Det foreslås endvidere at pålægge kommunen at oprette bruger- og pårørenderåd for beboere i plejehjem og lignende boliger. Hermed skabes et forum for dialog mellem kommunen, brugerne og de pårørende. Kommunen skal efter forslaget høre rådene i forbindelse med tilsynsrapporterne, hvilket vil medvirke til at skabe en større åbenhed om forholdene for de svage ældre. Det er den enkelte kommunes ansvar at beslutte, hvor mange bruger- og pårørenderåd der skal oprettes i kommunen, samt fastsætte kriterier herfor – dog skal brugere/pårørende udgøre et flertal i rådene. Da rådene skal tjene de lokale brugere og pårørendes interesser, bør rådene som minimum oprettes, så de repræsenterer brugere og pårørende med tilknytning til boliger, der udgør naturlige geografiske og/eller intersemæssige enheder. Hvis de berørte boligenheder har yngre beboere med handicap, bør der i videst muligt omfang tages hensyn til disse beboeres særlige interesser ved sammensætningen af rådene og ved tilrettelæggelsen af rådernes arbejde.

Kommunalbestyrelsen har som myndighed allerede i dag pligt til at føre tilsyn med, hvordan udførerne løser de opgaver, som myndigheden har truffet afgørelse om, jf. retssikkerhedslovens § 16. Regeringen ønsker med dette lovforslag at fastholde og præcisere denne forpligtelse og at sætte særlig fokus på myndighedstilsynet med udførernes indsats i forhold til de svage ældre. Lovforslaget fastsætter alene et minimumsniveau for tilsynet med udførerne. Ansvar for at fastlægge rammerne for den samlede tilsynsindsats påhviler fortsat kommunalbestyrelsen, der eksempelvis vil kunne supplere de lovpligtige, uanmeldte tilsynsbesøg med anmeldte tilsynsbesøg, brugertilfreds-undersøgelser el.lign.. I en række kommuner er der gode erfaringer med at gennemføre anmeldte tilsynsbesøg, hvor bl.a. brugere og pårørende kan forbedre spørgsmål eller bemærkninger til de tilsynsførende, og hvor også personale og ledelse kan afsætte tid til en grundigere drøftelse af mere generelle spørgsmål om tilrettelæggelsen af den daglige pleje og omsorg m.v.

Det minimumsniveau for myndigheds/kommunalbestyrelsens tilsyn, der foreslås i lovforslaget, omfatter indsatsen overfor de svage ældre. Det er i den forbindelse uden betydning, om indsatsen ydes overfor beboere i plejehjem eller lignende boformer, der drives af kommunen selv, en anden kommune eller amtskommune, en selvejende institution eller en privat serviceudbyder. Forpligtelsen gælder ligeledes uafhængigt af, hvilke boformer der i den enkelte kommune tilbydes svage ældre. For så vidt angår den kommunale tilsynsforpligtelse vedrørende plejeboligbyggel-

ser omfattet af By- og Boligministeriets lovgivning bemærkes, at den tilsynsforpligtelse, som kommunalbestyrelserne allerede har efter By- og Boligministeriets lovgivning med hensyn til bebyggelsernes drift, ikke berøres af dette lovforslag.

Myndighedstilsynet

Som præcisering af det kommunale tilsynsansvar foreslås det, at kommunalbestyrelsen pålægges mindst to gange årligt at gennemføre uanmeldte tilsynsbesøg i plejehjem og tilsvarende boligenheder samt at udfærdige en tilsynsrapport efter hvert tilsynsbesøg. De obligatoriske tilsynsbesøg og de afrapporteringer, der skal udarbejdes som opfølgning herpå, skal medvirke til, at kommunen som myndighed kan foretage en løbende og systematisk opfølgning på indsatsen overfor de svage ældre. Endvidere foreslås det, at der udarbejdes en årlig redegørelse for den samlede tilsynsindsats på ældreområdet. Denne redegørelse skal danne grundlag for en vurdering af, om kommunalbestyrelsen som myndighed finder, at indsatsen fungerer tilfredsstillende. For at fremme den vigtige offentlige debat om udførelsen af opgaverne for de svage ældre, og for at fremme gennemsigtigheden i den kommunale indsats, pålægges kommunerne at offentliggøre såvel rapporterne fra de løbende tilsynsbesøg som den samlede årlige redegørelse for tilsynsindsatsen. Endvidere skal såvel de løbende tilsynsrapporter som den årlige redegørelse sendes til høring i de kommunale ældreråd, samt i de nyoprettede bruger-/pårørenderåd.

Den generelle kommunale tilsynsforpligtelse efter retssikkerhedslovens § 16 betyder, at de overordnede beslutninger om tilsynets tilrettelæggelse skal træffes af kommunalbestyrelsen. Dette gælder også for tilsyn på ældreområdet. Netop på ældreområdet betyder kravet om udarbejdelse af kvalitetsstandarder, at tilsynet kan og bør ses i en større sammenhæng. Det er således vigtigt at holde fast i, at en del af formålet med tilsynet på ældreområdet er at sikre, at opgaverne udføres i overensstemmelse med de afgørelser, som myndigheden har truffet, herunder de politisk fastsatte standarder for, hvilken hjælp der skal ydes. Beslutningerne om den overordnede tilrettelæggelse af tilsynet, og om hvordan der skal gribes ind ved uregelmæssigheder, ligger derfor i naturlig forlængelse af beslutningerne om det kommunale serviceniveau for ældreplejen. De lokale ældreråd skal, i overensstemmelse med § 30 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, tages med på råd ved tilrettelæggelsen af de overordnede retningslinier for tilsynet.